

Rákosliget helytörténeti források

I.

Kovácsovics János

*A rákosligeti ágostai hitvallású
evangélikus gyülekezet története
(1910. szeptember 3-ig)*

Faksimile kiadás

Rákosliget 2015. január

Előszó

Tisztelet az olvasónak. Nagy izgalommal indítjuk útjára a Rákosliget helytörténeti forrásai című e-book kiadványt. Talán sokakat meglep a formátum, ezért röviden indokolnánk a döntést. A XXI. század elején minden média igyekszik a lehető leghatékonyabban eljuttatni az információkat kedves olvasóihoz. Mi sem maradhatunk tehát le. Alapvetően Interneten kívánunk eljutni hozzájuk, akik tapasztalataink szerint nem túl sokan vannak még. A rakosliget.hu olvasóinak száma éves szinten kb. száz fő körül lehet, ráadásul nem az ifjúsági korosztályból. Az e-book-ok korában számukra a hordozhatóság nagyon fontos szempont. Reményeink szerint ezzel megnövelhetjük azoknak a számát, akik nem csak itt élnek, de érdeklődni kezdenek a korábban itt élők felől is.

Jó szórakozást, kellemes időtöltést.

rakosliget.hu

A szerzőről

Kovácsovics János postatisztviselő Rákosliget első lakói között telepedett le. A kor szokásához híven hamarosan hozzáfekedett az evangélikus hitű gyülekezeti tagok összefogásához. 1906-ban második egyházfelügyelője lett a fiókegyházként működő templom nélküli gyülekezetnek. Rákoskeresztúr volt az anyaegyház. (Dr. Kósa Pál: A Rákoskeresztúri Evangélikus Egyházközség története)

„1907. április 21-én azt jelenthette a rákosligeti fiókegyház közgyűlésén, hogy: „a rákosligeti Munkás Otthon Szövetkezet 1906.évi szeptember hó 18-án kelt Geyer H. Viktor intézett levelében arról értesíti az egyházat, hogy a templomépítés céljaira a szövetkezeti közgyűlés által megszavazott 480 négyszögöl nagyságú telket az egyház által kért helyen Rákosliget, XIX. Utcában saját kezelésbe átveheti”.

Alább közölt munkája nyomtatásban soha sem jelent meg. A helytörténet kutatói, itt elsősorban Dr. Kósa Pál evangélikus lelkészre gondolok, forrásmunkaként felhasználta a rákosligeti fiókegyház archívumában található kéziratot.

"Köszönd meg Isten azt, a mit mi
közöttünk cselekedtél."

Évlt. 68. könyve 29 vers.

Az 1899-ik év őszén egy életbiztosítással kap-
csolatos nyitólap alapján Rákosteresztúr
kaszárnyában a községtől 15 percrenyire, nántó-
földeken létesült „Munkás Ottó” telep,
mely később Rákostérket elnevezést kapta,
szen néven 1907-ik év tavaszán nagy-
községi alakult.

A „Munkás Ottó” telepen letelepedett
közülből 450 család, mindegy 1200 - 1400
létszámú. A letelepedett lakosság átlagosan
pár évvel a munkás osztályhoz tartozott és csak
25 % /: a nyitól. szabályok értelmében /: volt
biztosító, a mely arány azonban 1-2 év
mulva megváltozott, részint azért, mivel a
munkás osztályhoz tartozók kereset hiányában
is az emelkedő drágasággal szemben a házfén-
társi költségeket nem bírták, s így
házaik gazdát cseréltek a biztosabb kereset-
tel bíró biztosítókhoz.

Az 1899-ik év őszén letelepedett lakosság
hitfelekészete szerint következőképen osz-
tott meg: római katolikus 73 %, evangélikus
református 15 %, ágostoni evangélikus 5 %,
zsidó 5 % és végül egyéb hitfelekészethez
tartozó 2 %.

Látván, hogy telepünkön 65-70 ágortai evan-
gelikus lélek van el nem múlathattam, hogy
a rákoskeresztúri ág. ev. egyház lelkeszinek
nagy list. Dubovitzky Ándornak figyelmét
erre fel ne hívjam, kívül azután több-
ről tárgyaltam a felől, miként lehet-
ne az itt letelepedett hittestvéreket
lelki, illetve egyházi gondozásban részesíteni,
mert Rákoskeresztúrra az isteni tisztelet-
re, késpint a karolság és félvix idején
járathatlan int miatt, nem jártak a
hivok, de másrészt pedig azért nem,
mert Rákoskeresztúron az isteni tiszte-
letek túl nyomosan német és köt
nyelven tartattak. Ez ügyben a lel-
keszrel történt többörri tárgyalásom
eredménye az volt, hogy 1900. év decsem-
ber hó 24-én este hat órakor a
helybeli iskola tantermében lesz az első
(Karácsonyi) isteni tisztelet megtartva,
a melyen tekintettel arra, hogy telepünkön
eddig még egyáltalán egy hitfelekezeti
népéről nem tartották isteni tisztelet,
— azon az összes keresztény hitfelekezetek
résztörő vettek részt. Ezen isteni tisz-
telet képeste kiinduló pontját annak,
hogy telepünkön az összes német nyelvű
hitfelekezetek tagjai mozgalmat indí-
tottak arra, hogy egyház közösségekbe ala-
kuljanak. Így alakultak meg a római
Katholikusok templom építő bizottságá,

reformátusok missio egy kispá, csak
mi maradtunk rendezetlenül, jól lehet
Rákostkeresztúron, a nagy községhez politi-
kailag és egyházilag tartozunk - a lakosság
sál nyomai rége ágorlai evangélikus.

Végre 1901 évi április hó 15-én tartott egy-
ház községi rendes közgyűlésen (l. Rákostkeres-
túri egyházközség 1901. évi rendes közgyűlés jegy-
zőkönyv 9. pontját) nyírnakkal a következőkben
foglalkoztak: Lelkén jelenté, hogy a „Mun-
ka's Otthon"-ban lakó hitveseinkkel a
szociális díj fizetésére rendbe kell jönnünk.

Néhányan ugyancsak - lelken megjelentek
a paplakon, akarván fizetni az évi szociális
díjat, de a lelken utasította őket arra,
hogy várjanak míg az ügy közgyűlésen elő-
hozva és a fizetési kúres rájuk nézve meg-
állapítja len. Kérdés tehát, milyen kúres
perint vetessék ki rájuk nézve az egyházi
illeték, mert azt a kúrest, nem lehet
rájuk alkalmazni mint a falubeliekre,
mint hogy állami iskolájuk lévén, nem
kötelesthesők arra, hogy a mi iskoláink
fentartásához ők is járuljanak, tehát
a közgyűlés azt határozza: hogy ház-
névnyi járulékat nem tartoznak fizetni,
tekintettel vére azt is, hogy a házak még
nem az övéké, addig míg törlesztési ide-
jük le nem jár, - hanem pár után
6 Kronát, fél pár után 3 Kronát tartoz-
nak fizetni, azonkívül a lelkeseknek és

kanonoknak járó viszilleték fejében
fizessenek egy-egy véka után 4 koronát,
ellenben ők viszonosulnak abban
a kedvezményben, hogy mindezen saját
fennsőbbi minőségű és a mindeközbe semest-
kernek, s eddig a székelyi 4 koronát
fizettek - a kik egyházi fennsőbbihez
járulni fognak, nem fognak fizetni a
székelyi 4 koronát, hanem díjmentesen
megfogy engedelmis a székely. Különben
a telken legközelebb évi kétszerre fog
velük lépni is a közzjárás határozatát
velük közölni. - Jövedelméből volgal.

Ezen határozat megállapítja tovább-
közandóságunkat, gondoskodik egyházi
illeték kirovására, hanem az ezzel járó
ellenrögzeltetésekről, gyermekeinknek
vallásában való oktatásáról, lelképünkön
időnkint isteni szolgálat tartásáról, tovább
minden olyan dolgokról, melyek egyházi
gondozásban nem részesülő kivétel önkö-
szártsát esélyeznek - a jelzett köz-
gyűlésen egyállatában is nem esett.

Amelyi határozat volt, hogy ezen hatá-
rozatból kifolyólag végre sikerült
1901 évi július hó 7-én egy értekez-
letet, össze hívni, amelyen közölt hatá-
rozatokról a mellékelt (I sz.) jegyzőkönyv
vételese fel.

A mellékelt jegyzőkönyvi határozat címtel-
mében Welter elnökség által a lelképünkön

Össze írtuk telepünkön letelepedett hivo-
riket s egyúttal megkírtuk 1901 évi
július hó 14-én tartandó gyűlésére (l.
mellékelt II. jegyzikönyvet). Ezen gyűlésen
hozott határozatokról a híveket mellékelt
(III. sz.) felhívásban értesítettem.

Az 1901. évi július hó 14-én tartott
gyűlés a mi localis egyházi életünkben
forduló pont volt, mely ezen gyűlésen
láttuk azt, hogy mi a helyzet, hogy ügyün-
ket, melynek célja az volt, hogy telepünkön
isten szolgálatát rendszerezésük, s gyerme-
keink vallási oktatásában részesüljenek,
nemcsak hogy el nem értük, hanem anyagi-
lag még meg is terheltettünk, tovább a
mi közfelfogásunkat a rákoskeresztúri egy-
ház csak anyagiaknak gyarapítására han-
nálta fel a világot, hogy az egyházi hozzá-
járulásért megkövetelhető lepusztultabb
ellenmozgást is nyújtott volna, ez
volt az oka, hogy ezen időtől kezdve
munkánk hirtelen fejlődött ki köztünk, a
mely arra késztetett bennünket, hogy a
mennyire lehetséges függetlenségünk ma-
gnunkat egyháziilag rákoskeresztúrtól.

E tervek kerentül vitelében sok aka-
dályokat kellett megküzdünk.

Az 1901 évi július hó 14-i gyűlésünkön
elfogadott fölemelt egyházi hozzájárulá-
sukat a rákoskeresztúri hittestvéreink még
mindig keresték és az 1904 évi rendes

évi Közzgyűlésükön megtámadták, s erre vonatkozólag a következő megrendeműtől-
kő határozatot hoztak: „5. A rákoslye-
si evang. hívőkre nézve Szegedi Albert
indítványára kimondatott, hogy min-
dán ők is Rákostereztűn közöcshez
és az evang. vallásnak a 2. kerestűri
ev. egyháshoz tartoznak, egyhási ille-
ségeket tartoznak ep annyi, mint
az anyaköcsébeliek fizetni.” (1904
III/2-án tartott közzgyűlés).

Ezen határozatról a közzgyűlés után
engem belkén nébelileg értesítess,
s belkintettel a rákoslyetiek sereclmés-
re, kérelmemre 1904 évi április hó
24. ikére egy rendkivűli egyház-
közöcsi közzgyűlést Rákostereztűron
egybe hívott. Ezen közzgyűlésen a
következő határozatok hozattak:

„3. Kovácsorics János in napirend
előtt a multkor, vagyis 1904 március
2-án tartott közzgyűlés határozatát,
mely szerint a rákoslyeti ev. hitörso-
rok annyi egyhási illeteket fizessenek,
mint a közöcsbeliek - kéri felbbrastat-
ni -, a mi megtörténvén, Kovácsorics
János in jelenti, hogy ők Rákostlyeten
értékesleket tartottak ex nygyben - és
ezen határozat ellen nem csak órást
tesznek, hanem oly sereclmésnek talál-
ják a rájuk köztűt egyhási járulékat,

hogy az a Zsinati Döntvény 16 §-a ér-
telmében megsemmisítendő. Ha az
egyház ezen határozatához ragaszkod-
dik, őt megfogják azt felbontani,
- sőt nyomorú, némelyek a rákosliget-
iek közül annyira mentek elkeseredett-
ségükben, hogy azt mondják, hogy
inkább a reformátusokhoz csatlakoznak,
vagy némelyek felkezeset nélküliek
lesznek. Merthogy azokkal indokolván felró-
lást: a rákosligetiek a templomi
isteni szolgálatot nem vehetik igénybe
azért, mert vasárnapi napokon dél-
előtt egy része a gyárakban, más része
a hivatalban el van foglaltva, és csak
minden második vasárnap délután
vehetnének részt az isteni szolgálaton,
de nem itt helyben, hanem náluk Ráko-
sligeten, ha volna a ki nekik az isteni
szolgálat tartása, de az nincs, - tehát
ők ellenszolgáltatást nem kapnak, továbbá
kőén állami iskolájuk, gyermekei-
ket oda küldik, - egyébként a mi isko-
láinkra nem reflektálnak. - De hát
ők is akarnak hozzájárulni az egyház
fenntartásához 4 koronát ajánlanak
fel párotnak az egyház pénztárába
befizetni. Azt a rákoskeresztúriak kö-
zül némelyek keveredve, hivatkoznak
arra, hogy a rákosligetiek is temetőnkkel
használják díj nélkül, azért méltányos

hogy többet fizessenek. Erre felmőle-
van a belkén, megjegyzi, hogy az előbbi
megállapodás szerint a rákosligeti hívek
8 korona fizetésre kötelezve vannak
és első évben annyit fizettek, abból bel-
kénnek és kántornak 2 korona járt, -
de utóbb belátván, hogy sokan megün-
nének miatt annyit nem fizethettek
6 koronára lecsökkentették az egyházi
járulék. Emlékeztetünk az is csak ideig-
lenes volt, de azért jöttünk ma össze,
hogy ezt az újat rendbe hozzuk, vég-
leg megállapítsuk jogait és kötele-
ségeiket, indítványozza, hogy ezért
is 6 koronát páronként, 3 koronát
félpáronként fizessenek, mivel a rákos-
ligetiek kijelentették, hogy ők hajlan-
dók rá allani és evenként 6, azaz
hat koronát az egyház pénzszámlájára be-
fizetni. Először az epüsti közgyűlés bele-
egyezett és az ajánlatot elfogadván
az 1904 március 2-án hozott hatá-
rozatnak 5 pontja hatályon kívül
helyeztetve is a hat = 6 koronás jár-
ulék elfogadása. Erre belkén ki-
jelenté, hogy minthát mindenhá-
nyán egy néka rossz megváltva 3 koro-
nával fizetendő és abból a kántoriszók
belkén és kántorok 2/3-da felelegetből
kapnak, tehát akkor ragaszkodik,
hogy minden a hit néán járó 1 néka

rossból az őket megillető rész abból a pénzből fizetendő. Elfogadtatik.

4., a lelkén megemlíti, hogy mindezen a helybeli gondnokoknak is előj dolga, a fáradságuk van, az egyházi illetékek bemenésével, annak a kívánságának ad kifejezést, hogy Rákostigeten is külön gondnok választassék és az egyházi járművek bemenésével megfizessék, eddig ugyan Horásvics néves volt az eddigi járműveket bemeni, de elfoglaltsága miatt erről lekönni, azért indítványozza a lelkén, hogy Rákostigeten is gondnok választassék, mely indítvány helyesléssel elfogadtatik Horásvics János úr rákostigeti gondnoknak egyhangúlag megválasztatik, a ki a benne helyeselt bizalmat megkönnvén e tiszttel elfogadta és nyomban a hivatalos esküt letette.

5., a rákostígyetiek amag óhajlásuknak adván kifejezést, hogy mindezen ő is egyházi illetéket az egyház fenntartására fizetnek, azt kívánják, hogy ő is a presbiteriumban egy-két saggal helyet foglaljanak, mely kéretek melánybanak találtatik Schockternus Ottó presbiternek egyhangúlag megválasztatik, mint ilyen a hivatalos esküt nyomban letette. "(1904 IV/24 in Rákost rákostígyetiek egyházközségi rendkívüli közgyűlése).

A rákoskeresztúri hívek nevében Hegedűs
Albert községi főjegyző a rákosligetiek
egyházi hozzájárulására vonatkozó ezen
határozata ellen a pestmegyei aj. hitv.
evang. esperességhoz felelőbbséget nyújtotta
be, mely azt 1904 július hó 27-én és 28-án
Budapecsten tartott rendes évi közgyűlésén
pl. a mellékelt kivonatot / helyben hagyta
és a határozatot elvetette.

Kivonat a pestmegyei aj. hitv. ev. esperes-
ségi rendes közgyűléséről / 1904 VII/27. /
„36. / ref. Krusttschnitt: / A rákoskeresztúri
egyház 1904 évi április hó 24-én tartott
közgyűléséből kelt határozatáról a rákoslige-
ti egyháztagokkal, ez utóbbiak által egy-
házi járulék epimen bejelentendő évi be-
fizetés, valamint a presbyteriumban való
képviseletis iránt meggyesően, ezen köz-
gyűlési határozatnak eszerességgel beendő
megerősítést kérelmezik. - Az esze-
rességi közgyűlés tekintettel arra, hogy
a rákosligetiek tulajdonképp nem filial,
nem szörmény nem képeznek, hanem
Rákoskeresztúr politikai belterületén
lakó hívek és mint ilyenek a rákos-
keresztúriakkal egyenjogú és kötelezet-
ségű tagjai az egyház közrésznek, egy
és ugyanazon egyház közrész hívei között
eltérő adó kintart el nem fogadhatván,
az egyház közrési közgyűlésének fenti
határozatát hatályon kívül helyezi és

érvénytelenség nyilvánítása."

Dubovský Kándor rákoskeresztúri lakos 1908 június hó a ~~akkor~~ köztársasági elhalálása miatt úgy a felelősségről, mint pedig az esperesi közgyűlésünk népe iránti és leányzó határozatáról kérvén érteztünk, amintán lakóink elhalálása folytán teljesen tanácsalansá váltunk, az esperesi üzen elutasító határozata ellen méltóságos és föltétlenül Tárkány László főispán úrhoz közvetlenül a következő felelősségről nyújtottam be:

"Méltóságos és föltétlenül bánya kerületi aj. hiv. sz. Kerületi Közigazgatás - Alulírottak, mint a rákoskeresztúri aj. hitvallási evangélikus egyházhoz tartozó rákoskeresztúri hívek bátorzkodnak a presbiteri aj. hiv. sz. esperesi üzen folytán ebben Budapesti tartozás rendszerű közgyűlése jegyzőkönyvének 36-ik számú határozatát mely bízottal megfeleltetési és cselekvési indokait az alábbiakban kifejttem:

Állásunk megvilágítása érdekében legyen szabad telepünk létezését és jelen állapotát röviden vizsgálni. Az 1889 év folyamán egy életbiztosítással kapcsolatos növekedési alapon Rákoskeresztúri községtől mintegy 15 pengerepére kőpér mértő földet kaptunk Rákoskeresztúri telepünk, a melynek tagjai, illetve lakói legnagyobb részt a munkás osztályhoz és elenyészőleg a hivatalosokhoz tartoznak. A lakosság jelenlegi lélekszáma mintegy 2000, a melynek körülbelül 73% római katolikus, 15% evangélikus re-

formátus, 5% ágortai evangélikus, 5% zsidó
és 2% görögkatholikus és görögkeleti, vagyis
ágortai hitv. evangélikusok lélek máma körülbelül
100-ra schetó, a kik 11 kiota és 27 vegyes
házassági családjukban összpontosulnak. Megjegyez-
ve, hogy éppen a mi hűveink azok, a kik csak
kivétellel a munkás osztályhoz tartoznak, vagyis
a mai nehéz viszonyok között nem állandó
keresettel bírnak, kiemeljük, hogy az iskolák-
soké befizetésére, továbbá a 26 éves női magas
háztartási részek, nem különben az álla-
dó vasuti költségek, adók, az okvetlen növe-
gett befektetések, kert berendezések és a tele-
píntőn divó drága élelmiszeri viszonyok oly
nagy és majdnem elviselhetetlen terheket
rónak az egyesekre, hogy igazán csoda ná-
ba megy, ha még valaki itt tovább kínlódik.
Hogy mindez nem lépből kapott ártás, azt
elénk, de humorosan illusztrálja azon tény,
hogy a pénzügyminister úr ö' nagy méltósága
telepíntő fennállásának már harmadik évé-
ben kénytelen volt a külsőben álló bukásunk
megakadályozása végett egy 160,000 koronás
Kamat nélküli kölcsönnel regisztrálni
victui, a mely azonban csak ideig-óráig
registert a bajon, mert jelenleg nyílt ~~széles~~
ez irányban lépések. - Ezeknek előre
becsajtsa mellett, már nem len belán
olyan feltűnő és megmagyarázhatatlan
hűveinknek a folyó év kavarzán kifejtett
abbeli morzsalma, hogy az egyházi járulék

részeinkre a rákoskeresztúri egyház által
egy méltányosabb pénzösszegetben vehetünk
meg, a mielőtt sikerült is minden nehé-
zség nélkül egyhangúlag elérni, miután
az ottani hívtársaink keljes adataiban
vannak mindeneknek is ismerik kétségbe-
ejtő anyagi helyzetünket. Tudják egyszer-
mind azt is, hogy ezen méltányosabb egy-
házi járuléknak is még végtelen sok ahhoz
az egyházi ellenszolgáltatásához képest, a
melyben részesültünk, helyesebben nem
részesültünk. - Méltóságos Kögyűrtés!

Mi a mai napra már öt éve tartozunk ezen
egyház kebelébe, de mi még soha sem
isteni birtoklásban, sem róvacserében nem
részesültünk, sőt még gyermekeink sem
részesültek ágyasai hitvallásai oktatásban.

Bizony ez végtelen szomorú dolog, pedig ennek
nem mi vagyunk az okai! Foglalkozásunk
olyan, hogy mi még a vasárnap délelőttök
is a fővárosban kell hogy eltöltsünk és örü-
lünk, ha ilyenkor ittthon délután 2 ora-
kor megebédelhetünk, vagyis képtelenek
vagyunk egy délelőtti isteni birtoklásban részt
venni és ez által családtagjaink is aka-
dályozva vannak ebben. Minde felfűve,
hogy ezek az áthidalhatatlan akadályok
nem fogognának fenn, kérjük, hogy
micsoda áhítással vehetnénk részt
olyan isteni birtoklásban, és minő lelki
megnyugvással távozhassunk el abból,

a melynek nyelvezete német és sőt,
vagyis magyar hívőkre nézve teljesen ért-
elhetetlen és csak minden ötödik vasár-
nap magyar. Így azért nem esda, ha
az égi malasztól homjánhozók így reji-
senek magukon, a hogy bírnak és töme-
gesen látogatják a rákoshegyi evangélikus
református missió egyház vasárnapi
és ünnepnapi délutáni isteni szolgálatát,
a hol látni karokkal fogadva napról-
napra idegenkednek el egyházuinktól
és vallásunktól és simmulnak hova-tovább
mindjobban a magyar vallásához és egyhá-
zhoz. - Ez így igen komorú, jól megfou-
tolandó, de egyrészmind természetes
jelenség, mert amaz egyház a legcsohé-
lyebb ellenszolgálatos nélkül mindent,
a mi egyházunk pedig a járuléknak
daczára is - semmit, sem nyújt.
Így vagyunk gyermekeink egyházi okta-
sásával is, mert itt is egy hitoktató
felkész, de meg egy ág. ev. tanító hiányá-
ban is, azokat egy ev. református taní-
tó oktatja és ha bevenünk a gyermek-
korunkban nyert hitoktatás más vala-
miképen megakadályozza, hogy teljesen
beleolvadjunk az ev. református vallás-
ba, ez már a gyermekeinknél súlyos
körülmények között, alig lehet meg-
akadályozható. Ez sajnos ugyan, de ter-
mészetes és előre látható, azonban mind-

ez nekünk fáj is komoly aggodalmat
okoz. - Végül itt van híveink ama nagy
része, a kik szocialista hajlamaiknál fog-
va, így is nagy hajlandósággal hírnak
a teljes vallástalanságra, ezekben mi,
illetve kiválóan és főképen közhed-
vel, egyházi gondnokunk tartotta a
felket és az ő önzetlen, lelkiismeretes
és hitbuzgó minőségének és rábeszélé-
sének köszönhető, hogy nem csak, hogy
valbá szundnak ez ideig megtartotta, hanem
még arra is rávette, hogy a fentemlített
megtámasztott járulék (párunként évi
6 korona) fizetésébe belenyugodtak és
ast nehezen bár, de tőlük felhetőleg
feljertik is. - Ha már most mind ezek
után is ilyen körülmények között az
egyházi járulék nyból fölemeltetik pá-
runként körülbelül 16 koronára, akkor
annak végtelen romorú következményei
előre láthatók, a mi bővebb illusztrációra
nem vordul. - Méltóságos Közigyűlés!
Mí a kötelezőinket megtettük, a nyáját
gyaroló szükségünkhöz képest együtt-
tartottuk, a hiányokat lelkiismeretes
felderítettük és egyedül vallásunk mere-
vésével eltelve is abból a legmoszkább
viszonyok között erőteljesen merítve időig
elkerültük és ezennel a méltóságos
Közigyűlés jóakarataiba ajánljuk és
hűlés belátására bízjuk. Igaz, hogy

a Frinati körvénycint előírják egy és ugyanazon egyház közös hívei között a szerkezet egyenlő viselését, de egyenlő elhelyezkedést is előírnak. Ha nem áll az egyik, akkor nem áll a másik sem. Egy egyházi körvénycint intenciója talán nem abban rejlik, hogy az betű szerinti rigorisággal, minden mellett is egyházi körülmények tekintetbe vételével nélkül alkalmasságok, hanem inkább talán abban, hogy vele a gyámolságokat gyámolításuk is az elmerülőknél szeretettel regisztráljuk. - Ha a közvetlenül érdekelt rákoskeresztúri hitveseink ilyen értelemben jártak el velünk szemben, akkor erősen él bennünk azon remény, hogy a mell. Közzététel is így magától értelemben fogja esze rajtuk ezt a szerkezetet orvosolni, vagyis a rákoskeresztúri egyház folyó évi áprilisi havában tartott Közzétételének rájuk vonatkozó határozatát megerősíteni és eszerint régi Közzététel 36. cikkének rájuk néző szerkezet határozatát hatályon kívül helyezni. Kelt stb."

Felebbzésünket alaki hibák folytán, minthát az nem az egyház közös és eszerintiségén lett feltérjente - a bányai kerületi Közzététel elé nem került, hanem így lettek, hogy az abban foglaltakat, mégis figyelembe

vette, mert a lelken valótlanság ügyében
akkor eljáró Török József ezeleddi lel-
kint, pestmegyei főesperest utasított-
ta ügyünk megvizsgálására, ki azon-
ban a lelken valótlansággal járó szokha-
dó elfoglaltsága miatt, a megvizsgálást
illetőleg csak annyira korlátozta, hogy
velem ez ügyben tárgyalt, s kitűzésbe helyes-
te, hogy a megviláoslendő új lelket len
hiátosra ügyünket rendezni. Ezek után
az újonnan valótlansági lelken volt a
mi főreményrűgünk s így az volt az egye-
dül kötelességünk, egy olyan kö lelken
megviláoslását előmozdítani, ki nek feltárva
mórui helyzetünket, arra kötelessé igéretet
ten, hogy ügyünk tarthatatlan helyzetét
belátva - annak rendezését első köteles-
ségünk fogja ismerni.

Az sikerült is, a mennyiben az Norzhó
Jóán fővárosi hitoktató-lelken meg-
viláoslásával a mi ügyünk fordulópont-
hoz ért.

Az újonnan megviláoslott lelken csak-
hamar belátta a mi áldatlan helyzetünket,
s hogy ügyünket rendezze Rákostigeten
megalapítandó ágostai hitv. evangélikus
egyháznak alapkövét tette le akkor,
mikor ezülv tűzte ki a „Rákostigeti
ág. hitv. evangélikus fiók-egyház” neve-
zését.

Sok nehéz küzdelembe került míg

fiók-egyház

est értünk. A Rákostkeresztúri egyház-
közgyűlés 1905 évi áprilisi hó 30-án tartott
Közzgyűlésén (l. jegyzőkönyv 8. pontja). "Zá-
dor Géza egyháztag a „Rákostlyet” telep-
pen lakó hitbiztosításai mellett fel-
hívja a közgyűlést, hogy tekintve azt,
hogy a telepén állami elemi népiskolába já-
ró ág. hitv. evangélikus tanulók felkészítésük
reiről hitoktatásban nem részesülnek,
hanem a reformátusokhoz járnak, tekint-
ve azt, hogy a telepén lakó híveknek az
egyház templomát látogatni a nagy távolság
miatt nincs módjukban, intézkedjék a köz-
gyűlés, hogy az iskolás gyermekek a reformá-
tusoktól elkülönítve, külön ág. hitv. evan-
gelikus felkén, vagy tanító által hitoktatás-
ban részesítenek és, hogy a felkén min-
den második vasárnap délután a telepre ki-
küldessék isteni beszédet tartani."

Az egyház közgyűlési Zádor egyháztag fel-
hívását magára nem vette, felkiáltá-
saink kielégítéséről nem gondoskodott,
s minden ellenorváltatás nélkül kiróttta
a telepén lakó híveinkre egyházi adó fejé-
ben állami adónk 90%-át és azon felül
dupla párbért azon indokolással, mintán
keresetünk után járó adót Budapesten fizet-
jük ez ismeretlen szerint a 90%-os ki-
vétel nem tudja. A közgyűlés ezen ríkel-
mes intézkedése ellen híveink mellett
a következő felhívással álltunk:

"Nagyojós is nagy szűkölködés egyház me-
gyei Közgynélis. Tisztelettel alulírottak a
Rákostigeten lakó is a rákoskeresztúri ág.
hitv. evangélikus egyházhoz tartozó hívek
közül a rákoskeresztúri egyház 1905
évi április hó 30-án tartott közgynélis
közvetlenül mellékelte, s rájuk nézve felet-
se vérelnes határozatait ellen szövelettel
felelőbeziunk. A rákoskeresztúri egyház
iskola-építés, a tanerők napoztatása s egyéb
beruházások következtében fölvett kölcsönök,
továbbá évtizedeken keresztül minden ellen-
őrzés nélkül, nakmerülten is rendelkez-
vagyon-kezelés miatt pénzügyi válságba
jutott. Azon áldatlan és az egyházi maga-
sabb intéző körök nem törődéséből, s
az egyházi vagyonkezelésre semmi gondot
is ellenőrzést nem gyakorlásból származott
példátlan állapotoknak, mi a kik egyrészt
készen nem voltunk az adósságok csökkentésére,
továbbá teljesen ki voltunk zárva a vagyon
kezelés tekintetében, mert az egyház velünk
soha nem törődött, - s csak határozott kérel-
minkre válantott be az elhunyt években kik
hívsorsosunkat az egyház tanácsba, másrészt
mi, a kik már a legnagyobb anyagi gondok-
kal küzdő egyházba csak néhány éve tele-
pültünk be, méltatlannul is fogtalanul
Kiváncja költünk a terhek egyenlő viselését.
Jóllehet Rákostiget jelentős, de talán már
csak rövid ideig politikailag is így egyházi-

lag Rákostelepnek egy községet képez,
mind a mellett, nemcsak, hogy össze nincs
építve vele, hanem ezen természet-
kötőn létezését még a hatvani nagyfor-
galum és kettős vágányú vasuti pálya is
feltünőbbé teszi, míg ellenben Zsófia telep
a községgel teljesen össze van építve és sok
különbség nem lehet politikailag a községtől
kötőn válni, de viszont míg Zsófia-telepen
mindössze 10 lelket, addig Rákostelepen leg-
alább is 100 lelket számíthat az egyház magá-
ának - ezek mind olyan kisközségek, a melyek
az egyház polgármesterei szempontból kötőn
elbírálás alá esnek.

Rákostelepet rendelkezik kötőn állami iskolával,
sőt az egyházi iskola fenntartási költségek és
az ezekből mármozott adósságok köztelenül egy-
általán nem térhetik rákostíeti hitve-
ségeinkat, már annál is inkább nem, mert
azok egyrészt a településünk előtti időből
mármoznak, másrészt az egyház így eddig,
valamint a mellékelt határozatban kérésére
mármozta ezért is ridegen visszautasítja a közsé-
gétől 45-50 evangélikus iskolás gyermekeink
vallásos oktatását.

Itteni körtelepben egyáltalán soha nem reze-
dünk, mert nagyobbán állami alkalmazottak
lévén, vasárnap délelőtt a foglalkozásunk nem
engedi, hogy templomba mehessünk, család tag-
jaink pedig a nagy távolság, s annak veszélyes
volta miatt, nem veszedhetnek soha isteni-

hirdetelben, a mely különben is Rákoskerem-
súron sőt is minet nyelven felváltva, tehát
ránk négre érthetetlen nyelven van tart-
va, s csak minden harmadik vasárnap magyar-
nyelvű.

Ezeket előre becsajtozva a legutóbbi egyház-
közgyűlésen is kértük az egyházat, hogy velünk
nemben az egyházi adó követésénél méltányos
alapra helyezkedjék, s figyelembe véve a
különleges állapotokat, a frinai törvények
ide vonatkozó rendelkezéseit ne alkalmazzá
petü verint - az eredmény az lett, hogy
nem törvölve méltányossággal, de még ezzel
sem, hogy az egyház nemmit sem nyújt nekünk,
sőt a mi kötelezhető volna, azokat sem
volgyáltatja - mégis a 90 %-os adót is jog-
salamul dupla párbért költ nekünk, azért,
mert a mi fizetésünk utáni adót Prudapes-
sen fizetjük, s így még az usután járó adót
is le nem vonhatják a nemmi ellenvolgyát-
satisért. Nagyságra is nagybirtokosra egy-
házmezei közgyűlés! Ezen egyházjárulék
méltánytalanságainál is jogtalanságainál fog-
va felette siralmas ránk, s el nem mulant-
hatjuk annak bejelentését, hogy ez ellen
a végsétekig tiltakozni fogunk, s végered-
ményben, ha a magasabb intéző körök hatá-
rozataiban hasonló méltánytalanságot kap-
salunk, beeres figyelmeztet vagyunk
pátrák felhívni azon nomorú következ-
ményekre, hogy hitorsosaink közül ná-

mosan el vannak határozva erre, hogy
átirná az ev. református vallásra, s azok
isteni missioi egyházához fognak csatlá-
kozni, a mely egyház nem viseltetik oly ride-
gen az egyház tagjaival szemben, hanem a
legkisebb egyházi járulék fizetésén mellett
(nemélynél hozzájárulás évi 2 korona) egyház-
tagjaik kéthetente vasárnap délután
isteni szolgálatban, gyermekeiket rendszer
vallásnevelésben, tovább mindenben része-
síti.

Egyház tagjaink hajlandók az anyagiilag könné-
sített egyházat támogatni, de csak azon esetben,
ha az egyház is gondoskodik a mi egyházi és
lelki szükségleteinkről; és pedig a rákosligeti
hívek felajánlják azon esetben, ha részünkre
Rákosligeten az erre felajánlott helyen minden
másod vasárnap délután isteni szolgálat tartá-
sok, s gyermekeik a rákosligeti állami iskolá-
ban az egyház által kijelölt hitoktató újszén
vallásnevelésben részesítésnek, hogy egyházi
járulék csimén mindenkor az évi követés alap-
ját képező, egyesekre követett egyházi adó-
kulus házalékának a felét fizetik, a mely
összegeből szolgálatdíj állapíthatók meg a
telepén működő lelken és kintor tanító ré-
sére, a felmaradt nem pedig a rákoskeresztúri
egyháznak felajánlatának. Azon esetben pre-
dig, ha az egyház ridegen fogadná híveink fel-
ajánlását, így kérjük a nagypájos és nagy-
szolgálatú egyházmegyei Közzírlethez oda lehetni,

hogy a mi áldatlan és különös helyzetünkkel
fogva mindentben a rákoskeresztúri egyház-
zal ellentétes ügyünk végleg megoldassék
az által, hogy mi külön misszió-körre
alakulva összes egyházi tevékenységünk
önállóan gondoskodhassunk.

Végül kérjük a nagypápos és nagybíbeletű
egyházmegyei Közgyűlést, hogy ügyünket
megtámasztva, az megfontolás tárgyára
benni és kívül is igazságos elhatározásai-
ról bennünket, a külfölden jelzett kép-
viselőnk útján irásban értesíteni mel-
koldassék. Teljes birtoklással Ikt. stb."

A felelősségünkkel egyidejűleg megkezdjük
a rákoskeresztúri egyháztól való függetlenítésün-
ket, a mennyiben a rákoskeresztúri fiók egyház
irattárában őrzött követhető szerződést
1905 évi május hó 21-én tartott közgyűlésün-
kön előterjesztettük: „Szerződés. Mely egy-
részről a rákoskeresztúri ág. hitv. ev. anya-
egyház, más részről a rákoskeresztúri ág. hitv.
ev. fiók egyház között mindkettő által
külön-külön tartott közgyűlésükön kötve-
ket, illetve fogadtatott el.

I., Rákoskeresztúrt telep az anyaegyháztól
a pestmegyei egyházmegye által megerősített
egyházkereseti szabályrendelet 2.§-a alapján
egyházilag - mint fiók egyház - külön válik,
kijelentve, hogy az anyaegyház semmi fele-
vagyására nem tart igényt - s az anya-
egyházzal a követhető viszonyba lép: -

1., A fiókegyház az anyaegyház pénzlá-
rába évenként 50, azaz ötven koronát fizet,
s erre magát kötelezi.

2., A fiók egyház adófizetői, a kik leg-
feljebb a folyó évi adóval vannak hátralék-
ban, csupán a rendes lelkién valómtásánál
bírnak az anyaegyházban napolati joggal.

3., Az anyaegyház lelkiészének évi 100,
azaz egy száz koronát, az anyaegyház kán-
torainak addig, míg az isteni tiszteletek-
nél a kántori secudóket ők végzik, illet-
ve addig, míg a rákosligeti állami elemi
népiskolájánál oly ág. hitv. ev. férfi tanító,
ki a kántori secudóket elvállalván kinevez-
ve nem less, évi 50, azaz ötven koronát
tartozik a fiókegyház fizetni. Mely összegek
minden év november hó 1-vel esedékesek.

4., Stola fejében a fiók egyház hívei
magokat a következő összegek fizetésére
kötelezik:

a., Keresztelésért a lelkiének 3 (három)
koronát;

b., asszonyavetésért a lelkiének 2 (kettő)
koronát;

c., inással végzendő temetésért a lelki-
ének 4 (négy) koronát, a kántornak
2 (kettő) koronát;

d., heróddal végzendő temetésért
a lelkiének 10 (tíz) koronát, a
kántornak 4 (négy) koronát;

e., esketésért a lelkiének 8 (nyolcz) koronát.

5, Addig is, míg Rákostigetnek külön
kennetöze is harangja len, a rákostíeti hívek
kötelezően: Kis halott utáni sírhelyért az
anyaezgyház pénztárába 2 (kettő) koronát és
a vizásonak 3 (három) koronát, nagy halott
1/2 éven felüli) utáni sírhelyért pedig az
anyaezgyház pénztárába 4 (négy) koronát
is a vizásonak 4 (négy) koronát, harango-
zásért pedig az anyaez háznak pénztárába
1 (egy) koronát és a harangozóinak 1 (egy)
koronát előre fizetni. -

II. A lelki gondozást illetőleg az anya-
egyház lelkipásztora vezetése alatt áll a fiók-
egyház. A lelki köteles minden hónap-
ban egyzer - meghatározandó vasárnap
délután - az I. 3. pontban körülírt idő-
ig a kántor is - a telepre kimenni
és ott - meghatározandó helyen - isteni
szolgálatot tartani magyar nyelvű ver-
sionnal. Azonkívül évenként kétszer:
Karácsonyi nappal másodnapján és hus-
vét nappal másodnapján reggel 8 óra-
kor az Urnak nevére vacsoráját tartozik
a lelki a telepen kiszolgáltathatni. -
Egyebekben a híveket a lehetőséghez ké-
pest látogatja, - s a betegeknek, ha
erre felkérlik, az orvosorvát kion-
dani köteles, ily esetben azonban a fél
tartozik fuvarral vevődni.

III. Az anyaezgyház közgyűlése kijelenti,
hogy az I. 1. pontban jelzett összeget

a fiók egyháztól elfogadja, s belkísért a
jelzett időkre átengedi; de úgy, hogy az
anyaegyházban kötelességeinek első sorban
megfelelni tartozik. Témában helyet ad
a halottaknak, a harangok karórálatát meg-
engedi az I. 5. pontban jelzett díjaknak
lefizetése mellett. I kívánságja új fiók egy-
házának, hogy növekedjen és virágozzon
hívőinek üdvösségére, s Isten dicsőségére.

IV. A belkén és a kántorok jelen ver-
gődéshez hozzájárulnak.

V. A vergődés felbontása, vagy módori-
tásr csakis az egyház megye jóváhagyása
mellett történhetik meg.

Felolvastatott a rákoskeresztúri ág. hitv.
ev. anyaegyház 1906. április hó 22-én
delelőtt 11 órakor tartott közgyűlésén és
elfogadtatott, s nyanyancsak felolvasztatott
a rákosligeti ág. hitv. ev. fiókegyház 1906.
május hó 20-án tartott közgyűlésén és
elfogadtatott.

A rákoskeresztúri ág. hitv. ev. anyaegyház
közgyűlésének megbízásából aláírták:
Bulyóonyky Aladár felügyelő, Novák István
belkén, Altziebler András gondnok, Papp
Miklós gondnok, Marschalkó Gyula jegyző
és Kovács György, Pétele János kiküldött
közgyűlési tagok.

A rákosligeti ág. hitv. ev. fiókegyház közgyű-
lésének megbízásából aláírták:

Kovács János megvilantott II. felügyelő,
Schockterus Ottó megvilantott gondnok,

Zádor Gyula megválasztott jegyző, Gyeyér H. Viktor megválasztott egyházi tag.

A saját nevükben aláírták: Morókó István lelkes, Marschalkó Gyula kántor tanító és Kurbisch Emil kántor tanító.

A megválasztás mindkét egyház presbitériumával történt.

Az egyházi megye jóváhagyása: 1053/1906. A jelen megválasztást a pesti megyei ág. hitv. evang. egyházmegyei 1905 évi rendes közgyűlési jegyzőkönyv 27. pontja és a helyi jóváhagyás, s az 1906. január 1-től kezdve életbe léptetettnek nyilvánított. Kelt Főtábor 1906 július hó 1. kegyelmi Lajos v. k. főesperes. Egyházmegyei presbit.

Felelősségünk a pesti megyei ág. hitv. ev. egyházmegyei 1905 évi augusztus hó 16 és 17-én tartott rendes közgyűlésén tárgyalásról és az ügyben a következő határozat hozatott:

„27. (Ref. dr. Tolnay). Tárgyalás a rákosligeti ág. hitv. ev. hívek felelősségére a nekik követt egyházi adó ellen és a vallásparitás és isteni birtoklás ügyében beadott felelősség. - Mivelhogy a rákosligeti hívek (az anyae gyházközségtől) máma a felelősség szerint a 100-at meghaladják és e hívek az anyae gyházközségtől való kiváltság, s a közlekedés nehézsége miatt kellő isteni birtoklásban és gyermekkel a megfelelő vallásparitásban nem részesülhetnek, emellett fogva a felelősök azon kérése, hogy ők a L. T. 25 §-a értelmében fiók egyházzá neveztessék,

feljuttatónak látni, annál is inkább, mert
ezen a módon a hívek egyháznaknak megta-
hatók lesznek - és mivel a megoldást a rákos-
kerentúri lelkes maga is ajánlja. Az anya-
és fiók egyház közös szervezésére is e körben
az egyesítmény a Ls. T. 28 §-a értelmében való
megkötésére, egyesítési hiányában pedig jelentés
és javaslat kérésére a közgyűlés a főesperest
kéri fel, megadván neki a felhatalmazást arra,
hogy az egyesítést, ha az létrejött, azonnal élet-
be is léptesse, az eredményről pedig minden eset-
ben a jövő közgyűlésen tessen jelentést. - A mi
a rákosligeti hívekre kivetett adókat és pár-
bírtokot illeti, e körben a kettős pártba kivetése,
mint Ls. T. 239 és köv. §§-ában ütköző in-
tézkedés megnevezésével, ellenben a 90%-
os kivetést érinteni nem lehet azért, mert
a felebbesők jelentés az anyaez egyház tagjai, s így
annyi terhet kell viselniök, mint az anyaez egy-
házban lakóknak. - A rákosligeti hívek má-
sodik felebbesége a gyermekek vallásnevelése,
s az isteni szolgálat körében pártatlanul
való felelős szervező intézkedés folytán, s így
e körben csúttal a határozat hozatala mellőz-
ték."

Időközben megindultak a tárgyalások híve-
inkkel és a rákoskerentúri egyházzal egyházi
ügyünk rendezése tárgyában, mely tárgyalá-
sokról társzkodnak az ide mellikelt jegyző-
könyvek. A rákoskerentúri egyház is híveink
között az egyesítési megkötést, de mivel érte-
sül-

úgy, hogy a pestmegyei egyház-megye fennelt
határozata ellen Hegedi Albert rákoskeresztúri
főjegyző egyházilag az egyház kerületéhez felebbe-
zett, s mindán az egyház-megye azon határo-
zást ^{mely gerinc} a dupla párbér elvetésével a 90%-os
egyházi adó fizetésére kötelez - ránk név-
reclmesnek találtnak, ez ellen híveink nevé-
ben az egyház kerületéhez mi is felebbezésrel
eltünk.

A felebbezésünkre a következő jegyzőkönyvi
kirovati írtatást kaptunk (eredeti l. levél-
párban): "Kirovat a bányai ág. hitv. ev.
egyház kerületének 1905 évi október hó 4-6
napjain Budapesten tartott rendes évi köz-
gyűlésének jegyzőkönyvéből. - 53. Tárjal-
tatik Hegedi Albert rákoskeresztúri egyházközség
felebbezés a pestmegyei egyház-megye 1905 évi
közgyűlésének 27. pontja alatt hozott határo-
zatának azon része ellen, melyben a Rákos-
keresztúrhoz tartozó Rákoshígyetnek külön
főkegyházzá való szervezését megengedi
is ezzel kapcsolatban az ugyan azon jegy-
zőkönyv 28. pontja alatt hozott határozat
ellen, mellyel Rákoshígyet egyházközség
nabályrendelete megerősítettik. - Továbbá
tarjaltatik a rákoshígyeti hívek nevében
Kovácsosics János által beadott felebbezés a
fenti 27 pont alatt egyház-megyei határo-
zatának azon része ellen, melyben a rákos-
hígyeti hívek adója megállapítottatik.
A közgyűlés a pestmegyei egyház-megye 1905

írói rendes közgyűlésének 27. pontja elhatározta határozatának azon részét, melyet Rákosszigetnek fiók egyházzá való szervezését megengedő helyben hagyja, mert így formában a hívek gondozását könnyebben látja intézkedhetőknek. - A szabályrendelet felülvizsgálatába a közgyűlés nem is bocsátkozik, mert a felebbesítés ezen része pártatlan volt. -

Végül a Kovácsos János által beadott felebbesítést a közgyűlés elutasítja, mert az E. A. 266 §-a értelmében az egyházkerületek adókövetési ügyekben az egyházmegyei közgyűlés végérvényesen határoz. - A kivonat hiteltől

Budapest, 1905 okt. 17. Kelenyi Aladár ker. vit. jegyző. Egyházkerület hivatalos pecsétje. Ezen kivonati írásban az egyházmegye az adóügyben végérvényesen határozott - elutasítottunk felebbeszésiünkkel, s így a 90%-os adók fizetésünk kellett, de ebbe beleegyeztünk, mivel ez csak 1905-ik évre vonatkozott, mert a kerület hozzájárult fiók egyházzá való alakulásunkhoz, tehát a rok. küzdelem után, mégis elértünk kitűzött célunkat, s jó Isten segítségével Rákosszigeten jövőben kialakuló önálló ág. hitv. ev. egyházkerület első lépéséül jönni fogunk. A főesperes az egyházunkat szabályozó és fontosabb helyes terjedelmében közölt megfigyeléseket jövőhagyó faradékkal ellátva és a fiók egyházat 1906 évi január

hó 1-től kezdve illetke létszámának
nyilvánításra. Ezen tényleg a főesperes
a pestmegyei egyházmegye Budapesten
1906. évi augusztus hó 1-2-án tartott ren-
des közgyűlésen bejelentette: 30., Vonal-
közirat a múlt évi esperesi gyűjtőkönyv
27. pontjára főesperes jelenté, hogy a
rákoskeresztúri anyaezsház is a fiók egy-
háza szerveződött rákosligeti ev. hívek
között a szervezés létrejött, azt a múlt
évi esperesi közgyűlés megbízásából jóvá-
hagyta és folyó évi január hó 1-től
kezdődőleg illetke létszámára. - Örömmel
szövegátul vitetik. -

Midőn befejezem fiók egyházunk létszámá-
nak rövid vázlatos történetét, mely egy-
házi életünk korábbi fejlődését feltűnteti
gyűjtőkönyvünk bevezető részét képező,
el nem mulasztatom kis egyházunk vége-
sornak ide írásra Luk ^{Peter} apostol közön-
nyest levelének 5. részében foglalt saná-
csait és könyörgéseit azon óhajjal, vajha
a miénk meglehetően ezen kis fiók egyhá-
zunk mielőtt lelki életben és anyagiak-
ban megerősödve és meggyarapodva egy
örvölő és nagy egyház közösségé alakul-
na. Adja a jó Isten, hogy mielőtt
meg legyen.

Rákosliget, 1910. évi szeptember hó 3-án.

Kovács János
E. egyház felügyelője

- 2, ... Az egyházi dolgán legfeljebb az Istennel roszát,
mely a ti gondviselésitek alatt vagyon, gondot viselve arról nem keserítke-
ből, hanem örömet, nem kívánságok itéletével a nyereséget, hanem kegy indulattal.
3. Isten pedig úgy, mint uralkodóan az Őrökön, örökségén, hanem úgy, mint kik
az Isten nevének kitérői legyenek.
4. És mikor megjelenendik ama Párizsbanak Fejedelmek, elvezitek a dicső-
ségnek ama fonyadhatatlan koronáját.
- 5., Használatosképen az ifjak engedelmesek legyenek a véneknek, és mind-
nyájan egymásnak engedelmesek legyenek. Alázatossággal ékesek legyenek
belől: mert az Isten a kevélyeknek ellenük áll, az alázatosságnak pedig
adja az ő kegyelmét.
- 6., Alázatostok meg azért magatokat az Istennel hatalmas keze alatt, hogy ti-
ket alkalmatos időben felmungeneljen.
- 7., Minden gondolatokat őretek, mert néki gondja van ti rólatok.
- 8., Törvénnyel legyetek, vigyázzatok, mert a ti ellenségetek az ördög, mint az or-
ditó oroszlan nélyel jár, keresve tite elnyeljen.
- 9., Kinek ellene álljatok, erősök lévén a hitben, tudván, hogy a ti egyiptom-
fiától, kik a világon vagynak, ugyanazon nyomorúságok költetnek be.
- 10., A minden kegyelmeknek Istene pedig, ki hívott minket az örökké való
dicsőségére a Jézus Krisztusban, tiétek, kik egy kevély megnyomorít-
kások, az mondom az Isten kegyen kikeletesebbé, erősítsen
meg, tegyen állandókká és álhatalmassá.
- 11., Néki legyen dicsőség és birodalom, örökkön, örökké,
Ámen.

14. Könyörítetek egymást nevetésből való erikolással.
Békességek tiétek mindnyájan, kik a Krisztus Jézus-
ban vagytok, Ámen. " —